

LÄNSSTYRELSEN
Älvsborgs län
Miljö och planenheten

Thomas Engel
Tel: 0521/27 02 26

BESLUT
1995-03-28

221-3676-95

Delgkvitto

Kopia till

Raå

Länsmuseet

MPKm

MPPl

Pärmen

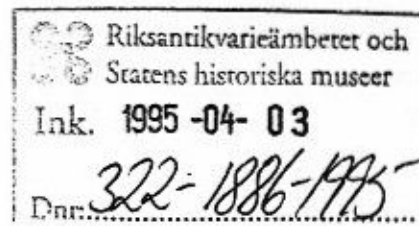
Byndn i Vänersborg,

efter laga kraft

Inskr mynd efter

laga kraft

Kulturndn

1995-05-20 Bp
Anmält Ala
JEM

Förklaring om att fastigheten Forstena 1:2 i Västra Tunhems socken, Vänersborgs kommun övergått från att vara ett statligt byggnadsminne till byggnadsminne enligt kulturminneslagen.

Beslut:

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 3 kapitlet 7 § lagen om kulturminnen (SPS 1988:950) att Forstena gård har övergått till att bli byggnadsminne enligt nämnda kapitel.

Skyddsföreskrifter:

- * Den med kryss på den bifogade situationsplanen markerade huvudbyggnaden får inte rivas eller flyttas.
- * Byggnaden får inte till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
- * Inne i byggnaden får ingrepp inte göras i stomme, ursprunglig rumsindelning eller äldre fast inredning, såsom kakelugnar, snickerier, spegeldörrar och stengolv.
- * Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och färger på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
- * Det på situationsplanen med särskild linje markerade området får inte ytterligare bebyggas. Inom skyddsområdet får inte heller sådana åtgärder vidtas med mark och vegetation att karaktären förvanskas.

- * Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid med givna skyddsföreskrifter kan länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen meddela tillstånd härtill.

Ansökan härom skall inlämnas till länsstyrelsen.

Redogörelse/motivering

Forstena nämns som sätesgård under 1400-talet och ägdes från 1500-talet av den s k Forstenaätten, vars mest bemärkta medlem var fältmarskalken Lennart Torstensson. Godset indrogs till kronan år 1696.

Gården var majorsboställe för Västgöta-Dals Regemente mellan åren 1698 och 1866 för att senare övergå i Domänverkets ägo. Domänverket har därefter ombildats till ett aktiebolag; Assi Domän AB.

Byggnadsminnet Forstena består av en huvudbyggnad, ett tvåvåningst stenhus under tegeltäckt, flackt sadeltak. Fasaderna är putsade. Entrépartiet sitter assymetriskt i fasad.

Bottenvåningen är uppförd 1741 medan andravåningen tillkom 1760. Ombyggnaden markerades med en i fasad placerad minnestavla. Under 1800-talet ersattes det tidigare brutna taket med det befintliga sadeltaket. Detta skall ha skett i samband med en brand. Den ursprungliga rumsindelningen är, trots vissa tillskott under 1900-talet i huvudsak kvar.

En del snickerier av 1700-talstyp liksom några sena 1800-talskakelugnar finns bevarade. Hallen och trappan är belagda med stenplattor.

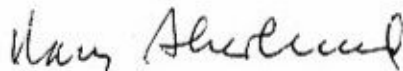
Byggnaden har varit statligt byggnadsminne sedan 1935. Till byggnaden hörande skyddsbestämmelser fastställdes av regeringen under 1993.

Enligt avtal mellan Svenska Staten och Domänverket har byggnaden övergått till Assi Domän AB med full äganderätt.

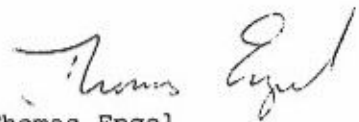
Enligt 3 kapitlet 1 § kulturminneslagen skall ett statligt byggnadsminne som övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag.

Detta beslut kan ej överklagas.

I detta ärende har förutom undertecknade deltagit företrädare för miljö och planenheter och förvaltningsenheten.

Hans Åkerlund

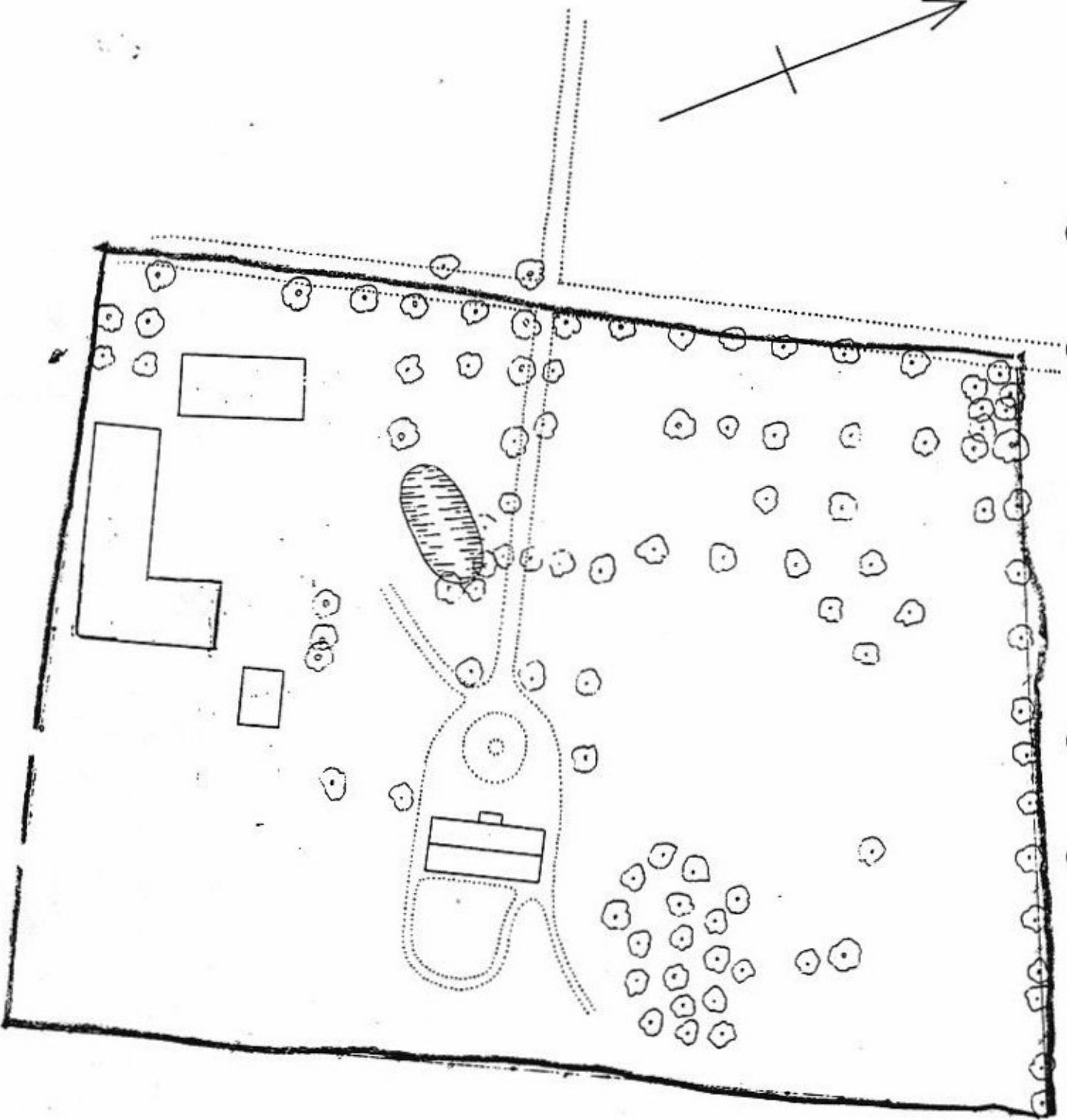
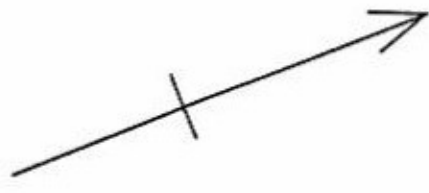

Thomas Engel

Bilaga

Karta med inlagt skyddsområde

7574
Västergötland
Västra Tunh
Forstena f
löstnansbo.

Skala 1 800

Werner & A.T.A.

Av försäkring av.
Kallefärs liuvalla
övertäckning 24-2
(guldoctera) och
hottaväring 4-5
(kimrök) i an-
tykt med hu-
sch 1800-tals
utscende.

Jäviaggesin
som i dag enbart
finns kvar på
försälen åter-
ställt.

Woppe fr. A.F.A.

Byggnadsavdelningen
Granskningsenheten
1:e antikvarie Jan Karlsson

Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Angående förslag till skyddsföreskrifter för det statliga byggnadsminnet Forstena f d majorsboställe, Västra Tunhems socken, Västergötland

./.

Härmed anhåller riksantikvarieämbetet om antagande av bilagt förslag till skyddsföreskrifter för det statliga byggnadsminnet Forstena f d majorsboställe.

Förutom ovan åberopat förslag bilägger ämbetet kopia av förvaltande myndighets yttrande, daterat 1992-10-13.

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Margareta Biörnstad
Riksantikvarie

Jan Karlsson

**FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER FÖR DET STATLIGA BYGGNADSMINNET FORSTENA
F D MAJORSBOSTÄLLE, VÄSTRA TUNHEMS SOCKEN, VÄSTERGÖTLAND**

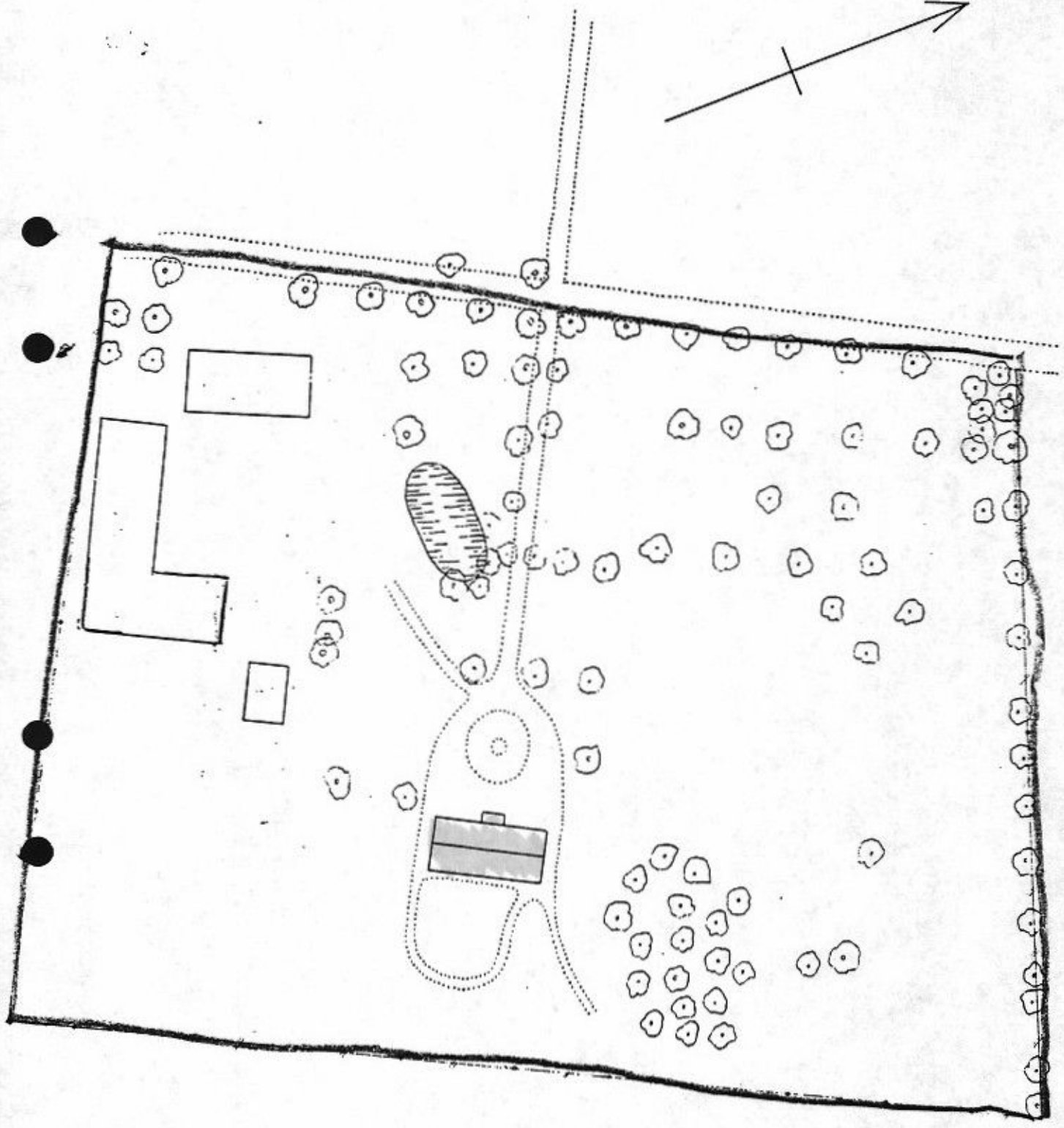
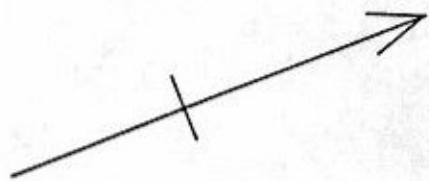
Forstena nämns som sätesgård under 1400-talet och ägdes från 1500-talet av den s. k. Forstenaätten, vars mest bemärkta medlem är fältmarskalken Lennart Torstensson. Godset indrogs till kronan 1696 och var majorsboställe för Västgöta-Dals regemente mellan 1698 och 1866, då det övergick till Boställsdirektionen, senare Domänverket.

Det statliga byggnadsminnet Forstena består av huvudbyggnaden, ett tvåvånings stenhus under ett tegeltäckt flackt sadeltak. Fasaderna är putsade - bottenvåningen spritputsad, övervåningen slätputsad - och gulkalkade. Huvudingången är asymmetriskt placerad på huvudfasaden. Bottenvåningen är uppförd 1741 - nära den ursprungliga manbyggnadens plats - medan övervåningen påbyggdes 1760, till likhet med Carl Härlemans typritning för överstelöjtnants- och majorsboställena. Ombyggnaden hugfästes med en inskriftstavla på huvudfasaden. Arkitekt och byggmästare var Friedrich August Rex. Under 1800-talets senare del ersattes den ursprungliga brutna takresningen med den nuvarande flacka sadeltaket, enligt uppgift efter en brand. Interiören har förändrats under 1900-talet men den ursprungliga rumsindelningen är bevarad. En del snickerier av 1700-talstyp och ett par kakelugnar från 1800-talets senare del finns också kvar, liksom hallens och trappans stenbeläggning.

Skyddsföreskrifter för det statliga byggnadsminnet Forstena f. d. majorsboställe:

- 1) Den med gult på den bifogade situationsplanen markerade huvudbyggnaden får inte rivras eller flyttas, ej heller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
- 2) Inne i byggnaden får ingrepp inte göras i bärande stomme, ursprunglig rumsindelning och äldre fast inredning, såsom kakelugnar, snickerier, spegeldörrar och stengolv.
- 3) Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och färger, på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
- 4) Det på situationsplanen markerade, med särskild linje avgränsade området får inte ytterligare bebyggas. Ej heller får inom skyddsområdet vidtas sådana åtgärder med mark och vegetation att dess karaktär förvanskas.
- 5) Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de här meddelade skyddsföreskrifterna kan anses påkallad av särskilda skäl, skall ansökan härom inges till riksantikvarieämbetet, som enligt förordningen om statliga byggnadsminnen (SFS 1988:1229), paragraf 6-7, får lämna tillstånd till ändring i sådant fall.

Riisborgs lä
Västra Tunh
Forstena f
löjtnantsbo.

Skala 1 800